

กพต.รับที่ ๑๐
วันที่ ๑๖ ส.ค. ๒๕๖๖
เวลา ๙.๓๐ น.

สสค. (eMail)

ส่ง : กพต.

รับที่ : ๕7581/66

16 ส.ค. 2566 เวลา 9.30 น.

ที่ สม ๑๒๐๒/ ๙๔

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนารายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๓๐๖/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๒. สรุปลำดับการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้ตรวจสอบกรณีนักเรียนหญิงมุสลิม โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยถูกกีดกันการแต่งเครื่องแบบนักเรียนตามหลักศาสนา โดยมีความเป็นมา สถานะล่าสุด และข้อพิจารณา ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีนักเรียนหญิงมุสลิม โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยคนหนึ่ง แต่งเครื่องแบบนักเรียนหญิงด้วยการสวมผ้าคลุมศีรษะ (ฮิญาบ) และปีกอักษร “ญ.ว.” (อักษรย่อของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย) ไว้บนฮิญาบ แต่ครูโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยขอให้นำอักษรย่อที่ปีกไว้ออก เนื่องจากเห็นว่า นักเรียนหญิงคนดังกล่าวแต่งเครื่องแบบไม่เป็นไปตามระเบียบโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. ๒๕๒๘ รวมทั้งว่ากล่าวเรื่องการแต่งกายในขณะที่ทำกิจกรรมหน้าเสาธง และในชั้นเรียนหลายครั้ง ทำให้นักเรียนหญิงคนดังกล่าวเกิดความอับอาย

๑.๒ กสม. ได้ตรวจสอบและมีมติเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ว่า การแต่งเครื่องแบบนักเรียนด้วยการสวมฮิญาบเป็นสิทธิในการใช้เสรีภาพปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนา อันเป็นเสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนาประการหนึ่งที่ไม่สมควรถูกจำกัด อีกทั้งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒ ได้กำหนดเครื่องแบบนักเรียนหญิงมุสลิมไว้เป็นการเฉพาะ โดยสามารถสวมฮิญาบและปีกหรือติดสัญลักษณ์ของสถานศึกษาไว้ที่อกเสื้อเบื้องขวาและที่ฮิญาบ หรือเลือกแต่งเครื่องแบบนักเรียนที่สถานศึกษากำหนดได้โดยความสมัครใจ ดังนั้น การที่โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยไม่อนุญาตให้นักเรียนหญิงมุสลิมแต่งเครื่องแบบนักเรียนตามหลักศาสนา โดยอ้างระเบียบโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยฯ ซึ่งไม่ได้กำหนดเครื่องแบบนักเรียนหญิงที่นับถือศาสนาอิสลามไว้เป็นการเฉพาะ จึงเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เห็นควรมีข้อเสนอแนะและมาตรการ ดังนี้

(๑) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำชับโรงเรียนทั่วประเทศ ให้กำหนดกฎเกณฑ์การแต่งเครื่องแบบนักเรียนของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามให้เป็นไปตามหลักศาสนาและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการฯ ข้อ ๑๒

(๒) สำนักงาน...

(๒) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรร่วมมือกับโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย แก้ไขระเบียบของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยให้ครอบคลุมถึงการแต่งกายสำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการฯ ข้อ ๑๒

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๑.๒ สถานะล่าสุด

โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยได้มีหนังสือโต้แย้งรายงานผลการตรวจสอบของ กสม. ๒ ครั้ง โดยอ้างถึงมติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย รวมทั้งอ้างว่าระเบียบโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ก่อนที่พระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. ๒๕๕๑ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ ซึ่ง กสม. ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓ พิจารณาแล้ว เห็นว่า ไม่ใช่การเสนอข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานใหม่ จึงมีมติยืนยันผลการพิจารณา แต่โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยไม่ดำเนินการตามมาตรการของ กสม. และยืนยันให้นักเรียนแต่งกายตามระเบียบเดิม ดังสรุปลำดับการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๓ ข้อมูลและความเห็นเพิ่มเติม

(๑) เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๕ กสม. ได้จัดประชุมหารือกับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย และเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย เพื่อติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน สรุปว่า โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยไม่สามารถแก้ไข ระเบียบตามมาตรการของ กสม. ได้ เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย พิจารณาแล้วมีมติให้นักเรียนแต่งกายตามระเบียบเดิม

(๒) เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ กสม. ได้จัดประชุมหารือกับสำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน โดย กสม. เห็นว่า ในการแก้ไขปัญหาการกำหนดเครื่องแบบนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาอื่น กระทรวงศึกษาธิการจำเป็นต้องตีความและวินิจฉัยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการฯ ให้เกิดความชัดเจน จึงขอให้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตีความและวินิจฉัยปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการฯ ในข้อ ๑๓ ข้อ ๑๙ และหรือข้ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการยังไม่ได้ดำเนินการ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๖ วรรคสี่ บัญญัติให้ กสม. จัดทำรายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง มิได้ดำเนินการตามมาตรการของ กสม. ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่มีเหตุอันสมควร และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีได้รับรายงานตามมาตรา ๓๖ วรรคสี่แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการปรับปรุง แก้ไขตามความเหมาะสมโดยเร็ว กรณีใดไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาดำเนินการ ให้แจ้งเหตุผลให้ กสม. ทราบโดยไม่ชักช้า

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานและโรงเรียนทาดใหญ่วิทยาลัย ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการของ กสม. โดยเร็ว

๔. ข้อพิจารณา

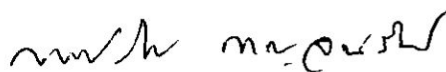
กสม. เห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนทาดใหญ่วิทยาลัย
ไม่ได้ดำเนินการตามมาตรการของ กสม. โดยไม่มีเหตุอันสมควร จึงมีมติให้จัดทำรายงานเสนอคณะรัฐมนตรี
เพื่อพิจารณาสั่งการให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนทาดใหญ่วิทยาลัย ดำเนินการ
ให้เป็นไปตามมาตรการของ กสม. รวมทั้งมีข้อเสนอเพิ่มเติม ดังนี้

๔.๑ ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และโรงเรียนทาดใหญ่วิทยาลัย ดำเนินการแก้ไขระเบียบของโรงเรียนทาดใหญ่วิทยาลัยให้ครอบคลุมถึงการแต่งกาย
สำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน
พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒

๔.๒ ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตีความและ
วินิจฉัยปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการฯ ในข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และหรือข้ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
เพื่อแก้ไขปัญหาการแต่งเครื่องแบบนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาอื่น ๆ ตามข้อ ๑.๓ (๒)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาข้อ ๔ ผลเป็นประการใด
โปรดแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพื้นที่ภาคใต้

โทร. ๐ ๗๔๒๐ ๑๓๓๓ (ณัฐพล)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nhrc.south@nhrc.or.th